

ZPRAVODAJ MATICE SLEZSKÉ

Číslo 67

Leden - květen 2012

ČAS BILANCOVÁNÍ

S posledními týdny zimy a prvními jarními dny přichází období, kdy se lidé tvořící profesní či zájmové společenství ohlížejí za minulým rokem, váží jeho přínosy či ztráty a také hodnotí svůj vklad do konečných výsledků. To se týká samozřejmě i našeho spolku, či řečeno slovem zákona občanského sdružení, Matice slezské. A to jak v orgánech vyšších tak i na úrovni základní, kterou představují její odbory. Proto se scházejí členské schůze, jež se podle stanov mají konat alespoň jednou ročně a jejich náplní je pak předložení souhrnných výsledků všem členům odboru a to jak z pohledu vykonané práce tak i celkových hospodářských výsledků. Hodnocení uplynulého období se zpravidla spojuje i s vyhlášením nových cílů a výhledu činnosti na další období, periodicky se opakují také volby nových funkcionářů, což je často dosti nesnadné, protože stále více se nedostává zájemců, kteří jsou ochotni věnovat část svého volného času práci pro uskutečňování vytýčených úkolů, tedy pro věci společné a veřejné. Navíc je to vždy práce bez nároku na odměnu, protože jsme organizace dobrovolná, bez profesionálních pracovníků, vzniklá jen ze společného zájmu prospět Českému Slezsku a jeho obyvatelům, tedy vlastně celé vlasti vůbec. A tyto pojmy – vlast, Slezsko – jako by ztratily na významu, mnoha lidem říkají velmi málo – pokud vůbec – a zejména u mladších generací nejsou populární. Na tomto neradostném konstatování se podílí nejen totální globalizace, ale také nedobrá výchova ve školách i vztahy v rodinách. Jistě, je mnoho jevů v naší zemi, které nás znepokojují, nijak se nám nelíbí, ba některé nás až odpuzují, ale to neznamena, že bychom se měli vztahu k vlastní zemi vzdávat. Současné nedobré skutečnosti jsou důsledkem našich nových možností, příliš velkých práv a svobod – ale také povinností, které ovšem lehkomyšlně většinou přehlížíme a to bez nejmenších výčitek svědomí. Při ohlédnutí do minulosti však zjistíme, že mnohdy nám bylo mnohem hůř, časem šlo o existenci našeho společenství vůbec – a teprve takové hrozby vybudily v lidech vztah ke společnému osudu a také ukázaly, že pojem vlasti má svůj obsah a smysl. Generace pamětníků to vícekrát prožily a proto ono povědomí společného zájmu a společné formy, ať už to nazveme

státem, zemí či vlasti u nich zůstává a jsou ochotni pro ně něco vykonat. Nedaří se jim však, bohužel, toto povědomí v dostatečné míře předávat mladším..

Připomeňme si dobu před 135 lety. Tehdy se po překonání odporu zemských institucí uskutečnila dne 12. února 1877 v domě č. 2 na dnešním Dolním náměstí ustavující valná hromada Matice opavské. Po tříhodinovém jednání se sešli zvolení činovníci spolku a za svého předsedu si vybrali stěbořického faráře, slezského národního buditele Ludvíka Ochranu. Zemřel sice deset měsíců po svém zvolení (28. 12. 1877), ale i tento krátký čas stačil k tomu, aby spolu s dalšími osvícenci položili základy obnovy českého národního života na Opavsku, který se později rozšířil na celé historické Slezsko, jež zůstalo habsburské monarchii. A uvědomme si, za jakých národnostních a sociálních podmínek se to dělo! Vůbec neměli jistotu, zda jejich úsilí a obětavost bude mít patřičný ohlas a nějaké výsledky. A přesto neváhali, protože v nich žila ohromná síla národního povědomí, příslušnosti k „českému kmeni“, vztah k zemi, která se k nim v této chvíli chovala macešsky a proto ji chtěli změnit. Že se jejich dílo zdařilo, nelze pochybovat. Vždy i dnešní existence českého Slezska stejně jako Matice slezské to dokazuje.

Vraťme se však do úvodem zmíněného času bilancování. Některé odbory své členské schůze připravují, u jiných se toto hodnotící shromáždění již uskutečnilo. Docházejí proto na opavský sekretariát Matice slezské zprávy o činnosti v minulém roce, které odrážejí jak zájem členů o matiční aktivity tak i schopnost a nápaditost funkcionářů, jak činnost Matice slezské zpestřit, činit ji zajímavou a prospěšnou a vzbudit o ni zájem veřejnosti. K těm úspěšným a zajímavým akcím matičních odborů se budeme v našem zpravodaji vracet i během roku, protože mohou být inspirací také pro ostatní. Dobré příklady táhnou a napodobit je či opakovat není zakázáno, spíše naopak budeme rádi, když obohatí programy jiných složek naší organizace.

A začněme hned u nejvyšších matičních orgánů, v našem případě to je ústřední výbor a shromáždění zástupců oblastí. Ústřední výbor Matice slezské se vloni sešel dvakrát, aby zhodnotil a posoudil aktuální stav a problémy spolku. Jeho druhé zasedání v listopadu rozhodlo o svolání zástupců odborů Matice slezské a konání voleb nového ústředního výboru. S tím byla spojena včasná příprava shromáždění a výběr kandidátů. Shromáždění zástupců oblastí, které je podle stanov nejvyšším orgánem Matice slezské, se konalo 10. prosince minulého roku v Českém Těšíně. Hlavními body jednání byly kromě schválení činnosti za období 2008-

2011 volby ústředního výboru a úprava stanov. Do čela Matice slezské byl opět zvolen dosavadní předseda ústředního výboru Ing. Vlastimil Kočvara, který vzhledem k věku již nechtěl na tuto funkci kandidovat, na naléhání přítomných zástupců však ji nakonec přijal. Místopředsedou byl zvolen Ing. Lubomír Matěj z odboru Č. Těšín, dalším členy ústředního výboru jsou Ing. J. Breuer z Opavy, Ing. K. Březina z Třanovic, E. Garguláková z Krnova, Mgr. J. Kantorová z D. Lomné, Ing. J. Kotásek z Frýdku-Místku, Mgr. J. Petrovský z Č. Těšína, Mgr. P. Suchánek z Háje ve Slezsku, R. Raidová z Hradce nad Moravicí a R. Tesařová z Hrabyně. Byli zvoleni také náhradníci a revizní komise.

Shromáždění projednalo rovněž některé podněty na úpravu stanov, které byly schváleny. Jednalo se zejména o sjednocení volebních období ústředního výboru a oblastních rad a některé textové změny. Schválené znění stanov bylo již zasláno na Ministerstvo vnitra ČR k potvrzení.

Doufejme, že nově zvolený ústřední výbor bude úspěšně zvládat úkoly, jejichž plnění stále více ovlivňuje nedobrá ekonomická situace v naší republice.

VLASTIVĚDNÉ LISTY V LETOŠNÍM ROCE

Toto jediné periodikum, vydávané Matici slezskou, vychází letos již třicátýsedmý rok. Dvě každoroční čísla, která se do rukou čtenářů dostávají obvykle v dubnu a říjnu, jsou vždy graficky zdařilé a obsahově bohaté a pestré. Ani v nynějším ročníku tomu nebude jinak. I když počet příspěvků až do obvyklé uzávěrky nebyl dostatečný a hrozilo, že první číslo vyjde s velkým skluzem, přece jen se podařilo zajistit dostatek materiálu pro jeho zaplnění. Některé příspěvky dokonce hodně přesáhly požadovaný rozsah, ale byly natolik zajímavé, že po rozdělení na dvě části budou postupně uveřejněny v obou letošních číslech. Týká se to církevních dějin Neplachovic a dvousetleté historie slezského pěšího pluku č. 1, který byl spojen s vojenskou posádkou v Opavě. V čísle je také prezentována Ostrava a to hned dvěma rozsáhlejšími materiály, také Krnov a Vidnava, jež dominuje také na barevné obálce. Z osobností se vztahem ke Slezsku jsou kromě jubilantů vzpomenuť významný kartograf V. Merklas, výtvarník H. Krommer a organizátor hudebního života na Novojičínsku V. Ptáček. Samozřejmě jsou v čísle také pravidelné rubriky, které v kratších článcích věnují pozornost událostem a zajímavostem našeho regionu. Zatím co u tohoto čísla nyní probíhají autorské korektury, shromažďují se již také příspěvky pro další číslo, jemuž bude dominovat významná

událost – otevření hlavní budovy Slezského zemského muzea po její náročné rekonstrukci s dlouho očekávanou novou základní expozicí o dějinách Slezska, na které se již nyní pilně pracuje. Jistě se na to těší nejen členové Matice slezské, ale všichni Slezané a také ostatní obyvatelé naší republiky, kterým Slezsko má co říci.

Při této potěšující perspektivě ovšem nemůžeme neříci, že vydávání periodika jakým jsou Vlastivědné listy Slezska a severní Moravy je stále náročnější technicky a zejména finančně a že v tomto směru vydavatel uvítá každou pomoc a podporu. Příkladem zde může být samo Statutární město Opava, které letos opět udělilo Matici slezské na vydávání časopisu grant, bez něhož by sotva bylo možno podržet jeho dosavadní úroveň a vydávání vůbec.

AKTIVITY NAŠICH VÝTVARNÍKŮ

Výtvarná skupina „X“, kterou tvoří dvě desítky výtvarníků z Opavska představuje úspěšnou zájmovou skupinu členů Matice slezské, která se věnuje malířské, keramické a sochařské tvorbě. Jsou to tvůrci s odborným výtvarným školením, kteří nejsou výtvarníky z profese, ale pracují v oborech, kde své vzdělání mohou dobře uplatnit – jako učitelé výtvarné výchovy, propagační pracovníci apod. Ve svém volném čase pak tvoří díla, kterými se představují veřejnosti na společných nebo individuálních výstavách. V loňském roce se uskutečnily společné výstavy v Opavě, Kravařích, Ostravě, v Hradci nad Moravicí. Někteří z nich vystavovali také samostatně v dalších místech našeho kraje. Každá podobná výstava je doprovázena propagací, některé i stručnými katalogy, které příslušnost autora k Matici slezské nezastírají, takže celkem vhodně slouží i k jejímu zviditelnění. Je třeba dodat, že členové skupiny zajistili v loňském roce na podporu svých výtvarných zájmů i finanční dotace od sponzorů. Skupina se několikrát ročně schází v matičních prostorách na společných schůzkách, na nichž se dojednávají nejen další možnosti výstav, ale často dochází i na odborné diskuse či výměnu vlastních drobných výtvarných děl, jako jsou novoročenky, exlibris a podobně.

POZVÁNKA

Místní odbor
Matice slezské v Opavě
zve všechny své členy a příznivce na

ČLENSKOU SCHŮZI ODBORU

Schůze se koná v aule Církevní konzervatoře v Opavě,
Beethovenova ul. č. 1
v úterý 10. dubna 2012 v 16 hodin.

Program:

Koncert pedagogů a studentů Církevní konzervatoře
z české a světové hudební tvorby

Úvodní slovo k pracovní části schůze
Zpráva o činnosti a hospodaření odboru v r. 2011
Návrh rozpočtu a výhled činnosti v r. 2012
Revizní zpráva
Rozprava k předneseným zprávám
Volba nového výboru
Diskuse, návrhy a připomínky k činnosti odboru
Různé
Schválení usnesení a zakončení

Výbor očekává aktivní účast členů odboru a hostů

NABÍDKA OPAVSKÉHO ODBORU

Opavský odbor připravil na jarní období nejen pro členy a příznivce několik zajímavých akcí, které nabízí všem zájemcům. Patří k nim vlastivědné zájezdy po Slezsku, ale také i do míst vzdálenějších. Jsou oblíbené a zpravidla rychle obsazené zejména proto, že jsou záměrně směřovány do míst, kam obvykle žádná cestovní kancelář nejezdí. Kromě toho jejich program má vždy určitý vztah k činnosti Matice slezské. Cena zájezdů zahrnuje pouze skutečné náklady, které však, bohužel, neustále rostou s cenou pohonných hmot a zvyšováním DPH, navíc také vstupy do

památkových objektů zdražují, takže účastníci musí počítat s vyššími výdaji. Z tohoto důvodu připravil odbor na jarní období pouze dva zájezdy.

V sobotu **26. května** se uskuteční další ze zájezdů, na kterých se blíže seznamujeme s činností matičních spolků. Po Matici české a Matici slovenské navštívíme Matici moravskou, která je třetím nejstarším matičním spolkem s rokem založení 1849. Zájezd povede nejdříve do Brna, kde bude setkání s některými představiteli Matice moravské a podle jejich návrhu navštívíme některou z brněnských památek. Další cesta přivede účastníky do benediktinského opatství v Rajhradě s prohlídkou expozice Památníku písemnictví na Moravě a chrámu sv. Petra a Pavla. Odtud povede cesta do Slavkova u Brna se zámek a výstavou k 300. výročí hraběte V. A. Kounice, kancléře čtyř habsburských panovníků. Cena zájezdu bez vstupného je 340,-Kč pro členy Matice slezské, pro ostatní 370,- Kč, odjezd v 7 hodin. Pokud by program v Brně byl rozšířen o návštěvu nedávno zpřístupněné vily Tugendhat, což je teprve v jednání, musí zájemci počítat se značně vysokým vstupným.

V programu druhého zájezdu s termínem **16. června** je „město hodin“ Šternberk s hradem, v němž se počítá s jednou prohlídkovou trasou, účastníci se projdou také městem a navštíví vloni otevřenou originální expozici Měření času. Další trasa povede do Jiříkova u Rýmařova, kde je Pradědova galerie U Halouzků se 450 vyřezávanými plastikami a Betlémem v životní velikosti. V případě volného času doplní program hrad Sovinec nebo historické centrum Rýmařova. Cena zájezdu pro členy je 160,- Kč, pro ostatní 180,-Kč, odjezd v 8 hodin. Vstupné není do ceny zahrnuto. Přihlášky na zájezdy současně s úhradou ceny se přijímají na sekretariátě MS.

*Jarní nabídku kulturních programů zahajuje odpolední posezení s operními umělci E. Truparem, Z. Mervovou a P. Soosem a to v **pátek 13. dubna**. Bude opět U Tomáše, program začne v 15,30 hodin a co to bude, je možno tušit: Evžen bude rozdávat moudra, Peter S. bude zpívat a Zdenka M. se na nás všechny k tomu bude ještě mile usmívat. A protože to je bezprostředně po velikonocích, bude se mluvit také o šmigrustu, mrskutu či pomlázce – pochopitelně také o vejcích, ty jsou dnes obzvláště v kurzu. Bude to jistě požitek a legrace, které stojí zato, tím spíše, že je to jen padesátikoruna – tedy 50 korun českých, necelá dvě eura, ale ty zatím nebereme. Vstupenky u tajemníka na sekretariátě.*

Ctitelé Dvořákovy hudby si přijdou na své na jarním pěveckém koncertu členů Národního divadla moravskoslezského, P. Urbánka a P.

Žurička, hudební doprovod N. Slavov. Posluchači uslyší v jejich provedení světoznámé Biblické písně a Cigánské melodie. Koncert se koná v kapli Božského Srdce Páně ÚSP Marianum v Opavě v **pondělí 16. dubna 2012 v 18 hodin**. Slevněné vstupenky pro členy MS jsou k dispozici za 80,- Kč na sekretariátě.

JARNÍ PROGRAMOVÝ PELMEL

Z pestré činnosti odborů Matice slezské jsme vybrali několik nejbližších akcí, jejichž návštěvu doporučujeme:

Úterý 27. března – členská schůze odboru Háj ve Slezsku, sál obecního úřadu v 16 hodin.

Úterý 27. března v 17 hodin v Klubu Art Obecního domu – přednáška doc. PhDr. J. Pavlíčka o odboji na Opavsku za 2. světové války, vstup zdarma

Středa 28. března od 16 hodin jarní členská schůze krnovského odboru ve spolkovém domě – budova kina Mír.

Pátek 30. března pořádá hradecký odbor cestopisnou přednášku Mgr. T. Volného Rakouské Alpy – Bad Gastein. Koná se v kinosále Národního domu v 18 hodin, vstup volný.

Sobota 31. března – otevírání jara a turistické sezóny, pořádá město Hradec nad Moravicí s dalšími organizacemi od 9 hodin.

Úterý 3. dubna, vernisáž výstavy Šárky Quisové, členky skupiny X, hotel Belaria v Hradci nad Moravicí.

Neděle 15. dubna – vycházka cestou-necestou z Lesních Albrechtic do Hradce, pořádá odbor Hradec nad. Mor. s Klubem českých turistů.

Středa 25. dubna – beseda s p. A. Michl-Bernardem o historii Krnovského muzea, budova kina Mír v Krnově v 16 hodin.

Sobota 28. dubna – vlastivědný zájezd hradeckého odboru na Jablunkovsko po obou stranách státní hranice.

Sobota 19. května – vlastivědný zájezd hradeckého odboru do družebního města Bavorow, Branice a okolí.

Pondělí 28. května, odhalení pamětní desky parašutistovi J. Kubišovi, který sloužil na Opavsku – budovy sídla Magistrátu města Opavy na Krnovské ul. (býv. kasárna).

Od března do června je možno navštívit autorské výstavy dvou členů skupiny X ve výstavním salónku Slezského divadla – J. Matyáška (do 19.4.) a L. Chorvátové. Salónek je přístupný v době divadelního představení. Do 1. dubna také putovní výstavu k 70. výročí atentátu na Heydricha v expozici Obecního domu.

Podrobnější informace o uvedených akcích lze získat na sekretariátě MS v Maticním domě nebo u pořádajících odborů.

Zprávy ze sekretariátu v Opavě

Opustili nás...

Dne 31. ledna zemřel ve věku 69 let pan **Zdeněk Heiniš**, člen opavského odboru od obnovení činnosti Matice slezské v r. 1990. Byl také znám jako filatelista a léta zajišťoval provoz opavského klubu filatelistů.

Dne 4. února zemřela nečekaně paní **Gertruda Říhová** ve věku 71 let. Byla členskou opavského odboru od r. 2001 a pilnou účastnicí odborem pořádaných akcí.

Dne 10. února zemřel po vážné nemoci ve věku nedožitých 66 let pan **Jiří Lissek**. Členem Matice slezské se stal hned od jejího obnovení v r. 1990 a dlouhá léta byl velmi aktivním členem výboru opavského odboru. Ve vlastní režii vydal několik drobných tiskovin se slezskými náměty (znak, webové stránky aj.), obětavě působil také v oblasti ochrany přírody ve Slezsku, naposled jako čelný funkcionář Svazu ochranců přírody. Podílel se i na výzkumu slezské přírody, např. výskytu čápa černého v našem regionu.

Dne 19. února zemřel po dlouhé vleklé nemoci ve věku nedožitých devadesáti let pan **František Aleš**, taktéž člen Matice slezské od obnovení její činnosti. Původně pracovník KNV Ostrava byl v padesátých letech odsouzen za podporu rodin emigrantů a režimem nespravedlivě odsouzených na 17 let žaláře a ke ztrátě majetku a občanských práv. Velkou část svého věznění strávil v Jáchymově.

Dne 21. února zemřel pan **Mgr. Bohumil Kaněra**, středoškolský profesor v Opavě. Nebyl sice členem MS, ale řadu let spolupracoval při vydávání Vlastivědných listů jako jazykový korektor.

Na všechny budeme dlouho a vděčně vzpomínat !

Knižní nabídka Matice slezské

Tato samostatná příloha Zpravodaje MS vyšla vloni na podzim. Protože od té doby došlo ke zvýšení DPH m.j. také u tiskovin, oznamujeme, že ceny v nabídce u knih cizích vydavatelů jsou nyní o něco vyšší než uvedené. Zatím se to netýká knih vydaných Maticí slezskou, která není plátcem DPH.

Úřadování sekretariátu MS v Opavě

Sekretariát je přístupný denně v době přítomnosti tajemníka, doporučuje se ohlášení předem na č. tel. 553 716 365 nebo mob. 724 225 212, možno také psát e-mailem na adr. maticeslezska@atlas.cz . Jinak jsou úřední hodiny pravidelně v pondělí a středu od 14 do 17 h.